

RIKSADVOKATEN

Agder politidistrikt
Postboks 514, Lundsiden
4605 KRISTIANSAND S

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:

25/1714 - 7 / AGR012

11.12.2025

Riksadvokaten blir sentralmyndighet fra 01.01.2026 for flere sentrale rettshjelpskonvensjoner – konsekvenser for påtalemyndighetens behandling av rettsanmodninger

Fra 01.01.2026 blir sentralmyndighetsansvaret for praktisk viktige rettshjelpskonvensjoner overført fra Justis- og beredskapsdepartementet til Riksadvokatembetet. Riksadvokaten blir sentralmyndighet for følgende konvensjoner med protokoller: Europarådets konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker 20. april 1959 (1959-konvensjonen), Europarådets konvensjon om datakriminalitet 23. november 2001 (Budapestkonvensjonen) samt FNs konvensjoner om grenseoverskridende organisert kriminalitet av 15. november 2000 (UNTOC), narkotika av 20. desember 1988 og korrupsjon av 31. oktober 2003 (UNCAC). Departementet forblir sentralmyndighet for andre rettsanmodninger, bl.a. rettsanmodninger som enten baserer seg på en bilaterale avtale eller som ikke baserer seg på noen konvensjon/avtale, samt for begjæringer om utlevering av personer.

Overføringen av sentralmyndighet innebærer at Riksadvokatembetet blir avsender og mottaker av rettsanmodninger om rettslig bistand til og fra sentralmyndighetene i andre land (i noen tilfeller via Utenriksdepartementet), og avgjør om rettsanmodninger fra utlandet skal etterkommes. Endringen innebærer at en kan forvente noe raskere svar på rettsanmodningene enn i dag, ettersom rettsanmodningene og svarene på anmodningene ikke lenger skal sendes via Justis- og beredskapsdepartementet.

For statsadvokatene og politiet innebærer endringen to forhold man må være oppmerksom på:

1. Rettsanmodningen må vise til en eventuell anvendelig konvensjon:

Det faktum at riksadvokaten blir sentralmyndighet for de nevnte konvensjonene, men at departementet fortsatt skal være sentralmyndighet for andre rettsanmodninger, medfører at det blir enda viktigere enn tidligere at rettsanmodningen viser en konvensjon hvis det finnes en anvendelig konvensjon. Rettsanmodningen må dessuten ikke inneholde noen tekst om at rettsanmodningen sendes via departementet (som unntaksvis er inntatt i rettsanmodninger i dag). Rettsanmodningene oversendes, som i dag, til riksadvokaten både i BL og pr. post.

Rettsanmodninger som kan sendes direkte til/fra statsadvokaten eller politiet og utenlandsk myndighet, f.eks. etter EUs konvensjon av 29. mai 2000 om gjensidig bistand i straffesaker (2000-konvensjonen), skal fortsatt sendes direkte. Følgende land er tilsluttet 2000-konvensjonen: Alle EU-stater unntatt Hellas og Kroatia, samt Island og Norge.

Her er kort informasjon om de aktuelle konvensjonene:

- 1959-konvensjonen: Gjelder alle former for rettslig bistand i alle typer straffesaker. De aller fleste europeiske land og noen land utenfor Europa er tilsluttet konvensjonen. Her finnes informasjon om konvensjonen: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatyenum=030>

Klikk på et av flaggene for å få opp konvensjonen. Linken "Signatures and ratifications" gir oversikt over hvilke land som har ratifisert konvensjonen. Linken "Reservations and declarations" viser landenes reservasjoner og erklæringer. (På siden er det også en link til protokollene og forklarende rapport til konvensjonen.)

- Budapest-konvensjonen: Gjelder elektroniske bevis i alle typer straffesaker og alle type bevis i saker om datakriminalitet. Dette er en Europarådskonvensjon, men en rekke land utenfor Europa har ratifisert den. Her finnes informasjon om konvensjonen: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatyenum=185>

Se forrige kulepunkt om hvordan man finner frem på siden.

- FNs konvensjon om grenseoverskridende organisert kriminalitet (UNTOC): Gjelder organisert kriminalitet begått av en gruppe på tre eller flere personer når forholdet har en strafferamme på minst fire år. Her finnes informasjon om konvensjonen: <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html>

Klikk på bildet av konvensjonen for å få opp konvensjonen med protokoller. For å få oversikt over landene som har ratifisert og landenes erklæringer og reservasjoner, klikk på linkene "Ratification/Status Page", og deretter linkene "Status of Ratification".

- FN-konvensjonen om narkotika: Gjelder narkotikasaker med en internasjonal dimensjon. Link til konvensjonen: https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

Oversikt over landene som har ratifisert og landenes reservasjoner og deklarasjoner finnes her: https://treaties.un.org/pages/viewdetails.aspx?src=treaty&mtdsg_no=vi-19&chapter=6

- FN-konvensjonen om korrupsjon (UNCAC): Gjelder korrupsjonssaker. Konvensjonen og oversikt over land som har ratifisert, samt statenes reservasjoner og deklarasjoner finnes her: <https://www.unodc.org/corruption/en/uncac/ratification-status.html>

2. Noen av anmodningene om forkynning:

Anmodning til utenlandsk myndighet om bistand til *forkynning etter 1959-konvensjonen* skal fra 01.01.2026 sendes *direkte fra politiadvokaten til Riksadvokatembetet pr. post* (og i tillegg i BL, hvis direkte forsendelse i BL er mulig) i stedet for til departementet. Tilsvarende vil utenlandske anmodninger om bistand til forkynning i Norge bli sendt direkte fra riksadvokaten til politiet. Endringen gjelder forkynninger som skal foretas etter 1959-konvensjonen alene. Når i tillegg 2000-konvensjonen får anvendelse, skal anmodningen på samme måte som i dag sendes direkte (fra politiet eller statsadvokaten) til utenlandsk myndighet. Overføringen av sentralmyndighet gjør ingen endringer i adgangen til postforkynning i utlandet eller forkynning via ambassadene.

Anne Grøstad
førstestatsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Justis- og beredskapsdepartementet, Sivilavdelingen

Mottakere

Agder statsadvokatembeter
Det nasjonale statsadvokatembetet
Eurojust
Finnmark politidistrikt
Hedmark og Oppland statsadvokatembeter
Hordaland, Sogn og Fjordane statsadvokatembeter
Innlandet politidistrikt
Kripos
Møre og Romsdal politidistrikt
Møre og Romsdal statsadvokatembeter
Nordland politidistrikt
Nordland statsadvokatembeter
Oslo politidistrikt
Oslo statsadvokatembeter
Rogaland statsadvokatembeter
Sør-Vest politidistrikt
Sør-Øst politidistrikt

Mottakere

Troms og Finnmark statsadvokatembeter

Troms politidistrikt

Trøndelag politidistrikt

Trøndelag statsadvokatembeter

Vest politidistrikt

Vestfold, Telemark og Buskerud statsadvokatembeter

Økokrim

Øst politidistrikt